

LIT
med HÄGGENÅS, KYRKÅS och FÖLLINGE.
(Jämtland.)

Lith nämnes redan år 1302 såsom pastorat, 1314 med ett annex, tydligen Häggenås. Enligt den Trondhjemska reformatsen af år 1589 hade församlingen vid denna tidpunkt tre annex, *Häggenås*, *Kyrkås* och *Föllinge*, hvilka betjänades af 2 präster således, att i Lit firades gudstjänst 3 hälgdagar å rad och i Kyrkås den 4:de, uti Häggenås 3 hälgdagar å rad, den 4:de i Föllinge. Af dessa annex afgick *Föllinge*, Jämtlands första egentliga lappmarkspastorat, år 1746. I Häggenås har kapellanen sedan forna tider varit boende och disponerat prästbordet. Genom K. Maj:ts res. 15 aug. 1827 uppläts det formligen till kapellansboställe. Församlingen begärde att skiljas från Lit, men K. Maj:t afslog denna ansökan 1859. Senare blef samma önskan uppfylld och 1922 tillträdde första khden i Häggenås.

Lits äldre kyrka af sten med vackert torn ansågs vara uppförd på 1200-talet och flera gånger förbättrats. Hon var 35 aln. lång och 18 aln. i bredd och utsynt till ombyggnad 1776. Den nuvarande kyrkan uppfördes af stiftsbyggmästaren Simon Geting under åren 1794-97.

Häggenås kyrka af sten från 1300-talet och icke veterligen utvidgad var 25 aln. lång och, 16½ aln. bred med särskild stapel, som tillika bildade ingång till kyrkogården. Hon ersattes med den nuvarande, hvilken fullbordades år 1837 och invigdes 1838, uppförd af byggmästare A. J. Åkerlund efter ritning af S. Enander.

I *Kyrkås*, såsom socken nämnd redan 1435 (JFT 1: s. 95), fanns en äldre kyrka af trä från samma tid, hvilken ombyggdes 1760 men slutligen blef för trång. Hon kvarstår ännu som öde-kyrka. En ny kyrka grundlades år 1840 en 1/8 mil väster om den gamla och fullbordades 1844, så att församlingen samma sommar kunde där hålla gudstjänst, ehuru kyrkinvigningen ägde rum först hösten 1845. Byggmästare var Ivar Pålsson från Bringåsen.¹

KYRKOHERDAR.

1. Dominus **Öndo (Eyvinder)**, [1303] presbiter ecclesie Lithi. Vid ärkebiskop Nils Allesons visitation i Jämtland på nyåret 1303 måste nämnde präst som försoning för sina uppdagade förseelser till Upsala ärkebiskopsstol afstå ett 40 marks köp i gården Vestrahyllie i Lit. Ärkebiskopen skänkte gården till själastugan på Ragundaskogen och gåfvan stadfästes 7 mars 1303 i Sköns prostgård på återresan från Jämtland. Vid samma tillfälle var äfven herr Eyvinds son *Nicolaus* närvarande, förmodligen såsom faderns ombud. Här af framgår, att celibatet vid denna tid icke fullt trängt igenom i den svenska kyrkan. (DN 5: 44, DS 2: n. 1382, 83.)

---

¹ Kyrkorna äro samtliga afbildade hos *J. Lindström-Saxon*. Jämtlands kyrkor.

2. **Agmundr (Ogmundr) Sæfinzson** [1347-50], norrman, prost öfver hela Jämtland. Tidigare diakon vid Bergens domkyrka, blef han på Upsalaärkebiskopen Olofs anhållan af biskop Audfinn löst från sina förpliktelser mot Bergens biskopsstol 5 maj 1324 för att mottaga anställning i Jämtland. Han är sannolikt den Agmund, som 1346 var khde och prost i Hammerdal. Följande år 25 juli 1347 är han tillstädes i Själevad, då ärkebiskopen i Upsala kom i besittning af Remme laxfiske i Ragunda. I undersökningen öfver jämtlänningarnes klagomål mot sysslomannen Niclas Petersson deltager prosten Agmund och sitter i den nämnd, som dömmar Gunnar på Vambestad såsom skyldig att ha i allmogens namn skrivit de osannfärdiga klagomålen. Domen är utfärdad på Jämtlands ting å Frösö 19 mars 1349. I svenska riksarkivet bevaras en ännu otryckt skrifvelse dat. in crastino Thomæ Cantuariensis (30 dec.) utan år, men utfärdad senast 1350, af prosten Agmund i Lit och prästerna Petrus i Rödön, Agmund i Sunne, Michael i Brunflo, Tofve å Frösön och Magnus i Ås och ställd till ärkebiskop Hemming i Upsala, hvare de till svar på dennes uppmaning till jämtarne att erlægga någon ifrågasatt afgift förklara, att afgörandet af denna sak tillhör landets världsliga styrelse. De ha därför öfversändt ärkebiskopens bref till de norska myndigheterna. Möjligen var det ett försök att förmå jämtlänningarne till erläggande af St. Peterspenningen, som ej utgick af Norrland. (DN 5: n. 70, DS 5: n. 4048, 4206; 6: n. 4404.)

3. Dom. **Laurentius** [-1382], præpositus in Liith, blef fördrifven af sin församling, ss. man finner af det lejdebref, Jämtlands höfvitsman Narve Ingevaldson Römer den 7 sept. 1382 utfärdar för de andliga, som ärkebiskopen i Upsala ärnar sända till Jämtland för att anställa ranskning och dömma i denna sak. På samma gång medgifves den fördrifne prosten lejd att infinna sig till svaromål. Lejden räckte 3 veckor, räknadt från Michaelsmessan, och gällde säkerhet till lif och egendom. (DN 3: n. 441.)

4. Herr **Gunnar** [1420], kirkyoprest i Liit, var nyårsdagen d. å. i Norderås, Häggenås s:n, och bevittnade försäljningen af halfva gården Ringstadh i Lit. (JFT 1: s. 94.)

5 **Torsten Pavalson**¹ [1428-39] , kirkioprester i Liit, var 12 mars 1428 i Björnö närvarande vid försäljningen af ett gods Ryndhin (Rind)

---

¹ Här ha uppförts såsom präster i Lit en *Paul* 1432 och en *Elyan* 1435, men den förre var vid denna tid khde i Undersåker, och den senare är förmodligen identisk med samtida prosten i Sunne.

i Refsund till Erik Östensson i Øiasjö (nu Öfsjö). (DN 5: n. 583.) Synes 1439 tillträdt Hammerdals pastorat, där han s. å. återfinnes.

6. Herr **Andris** [1440], kirkioprest a Lyyt var 10 mars d. å. i Kleppe, Kyrkås, och bevittnade ett bytesbref mellan Joan Gudenjotsson och Ivar Olofson, hvilken öfverlät västergården i Kleppe till den förre mot ett hemman i Bringås, och halfva gården Bodesvide jämte 5 marks mellan-gift. (DN 14: n. 54.)

7. Herr **Larens** i Lith [1467] beseglar jämte herr Karl i Sunne 30 juni 1467 en förlikningsdom i ett arfskifte på Frösön mellan Olof Thomasson i Valla och hans syskon. (DN 14: n. 101.)

8. Herr **Steen** i Lit [1479] bevittnade 24 mars detta år ett ägo-byte mellan Sigurd Öfasteson i Kjöl och hans svåger Olaf Hakonsson i Öfre Näset. (DN 14: n. 136.)

9. Herr **Pædher** [1499-1501] i Lijdh. Vittnade, att khden Lars Iliansson i Brunflo köpt halfva gården i Västra Hagthorsnäset, hvilket köp bekräftades 1499 af säljarens son. Gården torde legat i Brunflo s:n. Herr Peder var äfven på tinget i Lit 1501, då Karl Henrikson sålde gården Boda till Martin Simonsson för 30 jämtländska mark. Hemmanet var pantsatt för 20 mk till Ögisl i Handog, som erbjöds att lösa det för 30 mk, hvilket han vägrade, hvarför gården tilldömdes Martin Simonsson och Ögisl fick sina penningar igen. (DN 14: n. 192, 205.)

10. **Peder Olai Balk** [1525-48] var församlingens khde, då ärkebiskop Johannes Magnus på sin visitationsresa gästade Lits prästgård i midfastan 1526, vid hvilket tillfälle egendomen Westerhus på Frösön, som år 1494 tillfallit Upsala domkyrka, utarrenderas. Herr Peder Balk hade två bröder Hans och Erik, af hvilka den senare, borgare i Sthm, aflidit år 1525. Å egna och sin broders, herr Peders i Lijd vägnar förklarade Hans Balk inför Stockholms rådhusrätt Eriks änka Anna kvitt och fri för det arf, som bröderna ärfva borde efter sin broder förn:de Erik Balk. Åtskilliga pärmebref omtala honom under följande tiden. År 1548 nämnes han främst bland de män, som skulle afdöma frågan om Undersåkers prästbords rätt till Ösefisket. (S:t Olofs saga, ed. *Hadorph*; Sthms stads tänkebok 1525; DN 14: n. 750, 796.)

11. **Mons Olai** [1551], erhöill af kon. Gustaf I kollationsbref på Lits prästegäll 29 nov. 1551. Han fick konungens tillstånd 18 febr.

1552 att från Hälsingland uppköpa koppar och föra den till Jämtland. (KGR 22, s. 425, 23, s. 98.) Tilltr. förmodligen icke: jfr. *Offerdal*.

12. **Henrik Petri** Medelpadius [1566-1600] har undertecknat de bevarade kyrktiondelängderna för Lit och Föllinge socknar 1566-71, där hans landsmanskap uppdragas. Afgaf i Oviken trohetsed åt kon. Johan III 21 okt. 1568, men kvarstannade efter Stettinerfreden i Jämtland. Var utsatt för våldsdåd af en socknebo i Föllinge, Nils Persson, som pliktade 11 mark. Den Trondhjemska reformatsen 1589 inföll under hans tid, och khdens i Lit inkomster uppskattades därvid till 99 tr korn, 1½ ta smör, 1 fjärding fisk, påskoffret till 16 mk, utom annat. På prästbolet kunde sås 14 tr samt hållas 16 mjölkkor och 10 ungfän; på de 3 annexbolen kunde tillsammans sås 8 tr korn. Han nämnes bland de präster, som på Frösön 3 maj 1591 utsågo representanter för Jämtlands prästerskap att närvara vid konungahyllningen i Opslo 8 juni s. å., och omtalas ännu lefvande i jan. 1600. (DN 15: n. 735. JFT 4, s. 175.)

13. **Hans Caspari** [1610-19]. Herr Hans i Liid och Henning Persson i Sæffre (Söre) arrenderade ett afradsland Storflo enligt 1610-11 års jordregister. Under åren 1618-19 hade han eget hemman i Korsta. Hans hustru nämnes änka 1622.

G. m. *Sara Henriksdotter*, bodde på Korsta hemmanet och omtalas 1663 såsom en ålderstigen kvinna om 100 år och något däröfver. Antagligen var hon företräddarens dotter.

Under svenska invasionen 1611 var en svensk präst *Jonas* tillförordnad i Lit, och enligt uppgift var han son till förre khden *Michael Jonæ* i Rödön.

14. **Jacob Jensen Riber** (1619-24), antagligen född i staden Ribe på Jutland, åtminstone var han af dansk börd. Ehuru han synes varit en fridsam man, blef han föremål för församlingens ovilja och rönte mycket obehag och förtret, mest på grund af sin danska nationalitet. Klagomål framkommo å båda sidor. Så besvarade sig herr Jacob på tinget i Lit 8 okt. 1621 öfver att en hans sockenbonde, Ivar i Korsta, en afton kommit i hans eget hus och öfverfallit honom, hvarvid herr Jacob bedt få vara i fred, i synnerhet som »hans hustru var fruchtsomelig och gick på fallden fot». Bonden hade då gripit till sin yxa som han prästen ovetande lagt under bordet, men lyckligtvis afstyrde khdens systerson vidare våldsamheter. Med bevis styrktes äfven, att samme Ivar löpt utanför herr Jacobs fönster och ropat: »Herud din dj-l». Äfven klagade herr Jacob på Ingrid Olsdotter, som gifvit hans hustru och dotter öknamn, kallat

hans hustru »skogkielling» och dottern »en skörungh», men på åtskilligas förbön efterlät hän bägge sakerna. Vid följande årets ting 1622 i landsherrens närvaro ställde khden till sin församling en fråga, om någon hade att beklaga sig öfver honom för ord eller gärningar i eller utom kyrkan, och om han icke rätteligen predikat och lärt dem Guds ord och utdelt sakramenten, hvarpå de svarade sig icke hafva något att beskylla honom för. Därpå vände han sig till landsherrn och bad ödmjukligen, att han måtte hjälpa honom till någon lägenhet i Norge, ty han ville ingalunda stanna här hos detta falska folk, som icke kunde fördraga någon dansk man, utan endast infödda eller svenskar, hvilka kunde dölja sin skalkhet. Till Lits höstting 17 okt. 1623 hade äfven klagomål inkommit, att då en bonde Peder gått in i sakristian och begärt aflösning, pastor Jacob Jensen med gråtande tårar sagt: »Du och dine stalbrödre haffve forfulldt och forachtet mig fremmed Mand siden jeg hid komb, saa Gud aff himmelen skal opwecke sin wredethegen och straffe Eder derfore». Han blef förden-skull stämd för kapitlet i Trondhjem, och som han ansåg sig icke kunna bemöta socknebornas klagomål, uppsade han på landsherrns och biskopens råd och samtycke sin prästerliga tjänst i Lit och återlämnade frivilligt sitt kollationsbref för att förskonas från domen. I ett bref från Trondhjem 1 juli 1624 underrättar han Lits församling härom och tackar dem för allt godt och beder, att hvad å ömse sidor kan vara feladt måtte förglömmas och förlåtas. Hans vidare öden äro ej kända. (Jdb.)

15. **Salomon Laurentii Blix** (1624-38), son till khden Lars Blix i Undersåker; var komminister i Strindens gäll i Norge 1619 och kom hit omedelbart efter företrädarens uppsägelse. De senare åren var han landsprost och visiterade i denna egenskap i Hammerdal 10 sept. 1637, då han klarerade en trolofning, som skett i förbjudna leder. Han afled 1638.

G. 28/1 1626 m. *Lavina Dahl*, änka efter en »ritmester» (Erlandsen, Trondhjems Stifts Presterskap I s. 167). Hon erhöll genom drotn. Christinas bref 30/10 1650 ett sitt hemman By i Lits socken, som hon åbodde, kvitt och fritt, och lefde ännu 1665, då hon deltog i ett ståtligare kalas i Ovikens prästgård 29 febr., hvarunder en korporal vid Jämtlands kavalleri blef nedstucken af en löjtnant Wandtskier. Vid ransakningen uppträdde hon som vittne.

En son *Lars Salomonsson* ägde och bebodde hemmanet By. Han hade en dotter Kerstin, hvilken som änka afled i mars 1760 83-årig.

16. **Hans Claudius Klockovius** (1639-81), f. på 1590-talet i Mecklenburg men uppfostrad i Danmark; student i Köpenhamn, där han

tjänstgjorde i någon skola¹, fick därpå någon prästerlig anställning i Norge, till dess han förordnades till khde i Lit. Då svenska armén under Henr. Fleming i febr. månad 1644 inföll i Jämtland, flydde de danska prästerna öfver till Norge. Svenska präster skulle nu utses att öfvertaga landets gäll, ehuru befattningarna under de pågående krigsoroligheterna befunnos vara föga begärliga. Först nämnes kapellanen *Ericus Er. Gestrinius* i Ljusdal af ärkebiskop Laur. Paulinus ss. designerad till pastor i Lit, men 18 apr. s. å. begär ärkebiskopen hos K. Maj:t konfirmation på Lits gäll för regem. prästen *Johannes Petri Morkarl* och slutligen blef kapellanen *Olof Nilsson Sparrman* i Sparrsätra-Bred förordnad hit. Han afled emellertid följande år 1645² utan att ha kunnat tillträda och skulle knappast kommit i tillfälle därtill, om han fått lefva. Ty redan på sommaren 1644 återeröfrade normännen Jämtland, och de danska prästerna togo ånyo sina gäll i besittning. Och då Jämtland oförmodadt genom freden i Brömsebro 13 aug. 1645 afträddes till Sverige, fingo prästerna på sin ödmjuka anhållan hos drottning Christina att få sitta kvar vid sina ämbeten, genom en kungl. resolution af 24 dec. 1645, denna bön beviljad. Ännu ett par gånger fick pastor Klockovius vidkännas krigets oroligheter, näml. 1657 och 1677, dock utan att behöfva taga till flykten. Vid senare tillfället hade länsmanen i socknen dragit af till Medelpad för att rädda sig, men utportionerat sin egendom på Klockovii familj. Khden skördade hans kålgård och rofland, kaplanen Per mottog ett svin, sonen Claes ett skrin jämte kläder. Följande år gjorde länsmanen anspråk att återfå allt detta eller ersättning, hvilket ock medgafs. En stöld, som en soldat föröfvade i Lits prästgård 1652, medan herr Hans var på bröllop i Bringåsen, visar att prästgården ej var så dåligt försedd. Ur källaren hade tjuften tagit franskt vin 2 kannor, brännvin 3 skålar fulla, vidare en ask med saffran, peppar 4 lod, russin, fikon, pepparkakor, sviskon 1 skålpund, 4 st. yxor, ur en ask halfannat bäfvergäll och ett styckie därhos. Åtskilligt af specerierna samt bäfvergällen återfingos. Emedan khden ss. målsägare eftergaf sin rätt och bad för missdådaren, blef denne sakfälld endast till 40 dlr och utvisad till Norge, hvarifrån han var kommen. Vid superintendenten P. Steuchius' visitation i Lit 12 febr. 1661, då större delen af landsens prästerskap var närvarande, klagade Föllingeborna att de icke fingo sin

¹ En *Petrus Claudii Klochovius* blef ss. kollega i Odense skola baccalaureus vid Köpenhamns universitet 12 maj 1640. Tydligt var detta en broder (Kbhns Univ. Matrikel.)

² Hans grafsten i Breds kyrka bär följande inskrift: HÄR ÄRO BEGRAFNE SALIGE HOS GUD ÅHR 1645 HER OLOF NILSSON SPARMAN FORDOM CAPLAN I SPARRÄTRA OCH BRED OCH FÖRORDNAT KÖRKOHERDE TIL LYT FÖRSAMBLING I JEMPTLAND OCH 1669 H. KIRSTIN IONSDOTTER BEGR. HANS K. HUSRTU MED 5 SINE BARN.

fulla tjänst hvar 4:de söndag, hvadan deras lik länge måste stå obegravnade, Pastor förklarade, att de ej med goda skäl kunde sig besvära, ity att de vid stort oföre icke köra upp vägen för prästen, att han bekvämligen framkomma kan; om sommartid ha de ej heller en båt i förråd. Dessutom inträffade, att komminister Erik led af opasslighet, att han ej kan komma, så gärna han själf ville. Föllingeborna tillhöllos att väga för prästen, liken fingo nedsättas i grafven förrän prästen kommer, och kunna så ceremonierna efter hans tillkomst därvid brukas; med båt måste de också förse sig. Kyrkoherdesysslan öfverlämnade herr Klockovius 1681 med vederbörligt tillstånd till sin måg och efterträdare. Afled i hög ålder 1684. Stamfader för den ännu i Sverige lefvande vidtgrenade Klockhoffska släkten.

G. m. *Barbara Skunk*, dotter till khden Ole Johnsen i Meldalen i Norge och Anna Bull. Som änka lefde hon ålderstigen hos sonen Olof i Ragunda och uppbar ett årligt gratial af 4 tr spannmål. Hernösands domkapitel anmäler 14 mars 1703, att hustru Barbro är med döden afgången, och hemställer, att sonens änka Gunnila Ostroschera, som lefver i ett beklagligt och fattigt tillstånd, må få uppbära dessa 4 tr, hvilket kon. Carl XII d. 8 sept. 1703 i lägret vid Thorn beviljade.

Af barnen äro kända:

Anna, g. m. efterträdaren; *Olof*, f. 1640, komm. i Ragunda-Fors; *Petrus*, f. 1647, här komminister nr. 4.; *Christian*; *Hans*, mönsterskrifvare, gifte sig m. Karin Pärnsdotter i Knutsgården; *Claes*, tjänstgjorde ss. sockenskrifvare i Ragunda en del af året 1677.

17. **Roald Olai Drake** (1684-87), f. omkr. 1627, son till khden Olof Petri Drake i Brunflo; stud. i Upsala dec. 1648; prästv. och adj. i Lit 1653 hos företrädaren, som äfven blef hans svärfader; v. pastor i Brunflo vid faderns död 1659 och där komm. 1661. Vid visitationen, som superint. P. Steuchius höll i Brunflo 20 jan. 1661, befanns vid catechismiförhöret stor absentia, »ty befalldes D^o Roaldo, att han absentes med all flit annoterar och öfverskickar catalogum till dn præpositum, att han dem om sin plicht in visitatione classica informera må, och der de med godo icke plichta politicorum adsistance sökia». Dn. Roaldus synes varit rätt vidlyftig i yngre åren. I Hsands konsist. prot. 12 maj 1663 heter det: »Afgick bref till pastor i Lit, att emedan hans måg dn Roaldus comminister i Brundflo, ej sköter några förmaningar och afstår från sin oskicklighet uti ämbete och lefverne, ty finner præsul skäl föreslå honom de conditioner: antingen skall dn pastor tagan till sig och hållan själf i syftet, eller skall han sättas hit nedföre till en pastorem, som honom väl skall kunna handtera, eller (thet rättast vore) skall han priveras både officio och beneficio att han ej förer något prästelefverne». Han synes

dock fått behålla sin tjänst till 1670, då han af svärfadern kallades till medhjälpare och vice pastor, och blef efter hans död khde här i Lit 1684. Han afled 1687, efter att i 34 år varit kaplan och endast 3 år sutit vid pastoratet, såsom hans änka omtalar. Såsom v. pastor uppträdde han på Lits ting 22 nov. 1680 och besvärade sig öfver länsmannen i socknen Jacob Göransson att hafva uti gode herrars närvaro beskylt honom för en kronones otrogne man, emedan han skulle i fejdetiden korresponderat med fienden. Länsmannen kunde ej bevisa denna sin beskyllning, som han i dryckenskap förevitat herr Roald Drake, och pliktade 20 dlr silfverm. till kyrkan och de fattiga och 40 mark efter Landslagens 20 kap.

G. m. *Anna Klockovia*, företrädarens dotter.

Barn: *Jöns*, ryttare vid Jämtlands kavalleri, bodde i Brunflo; *Olof Roaldsson Drake*, f. 1658 i Lits prästgård, bonde i Söre, begrafven 9/5 1708.

18. **Elias Oldberg** (1688-1703), f. 1640 två veckor före korsmässan på Oldberg i Näs socken, såsom hans fader antecknat. Denne hette Olof Olofsson, var från Falun, hade där lärt sig kopparslagarehandtverket och flyttade först till Hackås, gifte sig Michaelitiden 1631 med Brita Pärsdotter Skunk från Hof, inköpte sedermera hemmanet Oldberg vid Näs kyrka och blef så stamfader för den vidtgrenade Oldbergiska släkten. Elias var fjärde sonen, inskrefs ss. student vid Upsala univ. nov. 1660; prästv. 1664; blef skolmästare vid Jämtlands äldsta skola i Oviken och tillika oconomus templorum eller stiftskrifvare 1670; kapellan i Oviken 1680 samt därefter khde i Lit 1688. Han var den egentliga anledningen till att Näsborna 1670 stängde sin kyrka för P. Lang, då denne skulle predika därstädes¹, ty de önskade sitt socknebarn E. Oldberg till präst och hade till och med sändt hans fader ss. ombud till guvernören för att utverka hans utnämning. Khden Elias Oldberg var en storväxt man, af gladt lynne och lär haft »stark grof röst både i utspråk och sång» (T.). Någon tid före sin död hade han hos konsistorium begärt sonen Anders till efterträdare, hvilken ock vid faderns frånfälle i jan. 1703 föreslogs därtill.

G. 1667 m. *Maria Embdeman*, dotter af khden Johan E. i Opdalen, Norge, och syster till khden Hans Drakes i Oviken fru; d. 31/12 1715.

Barn: *Anders*, här efterträdare; *Johan*, nämnes fältskärsgesäll 1706, provincial-medicus »på Vlieland»; *Olaus*, stud. i Upsala 1699, d. i Sthm 1702; *Brita*, f. 1672, g. m. komm. Nicolaus Salenius i Hammerdal-Ström, omg. 1706 med kapten Johan Bergklyft; d. 3/4 1746 i Myssjö; *Barbro*, g. 29/10 1695 m. komm. Dan. Hammarin i Brunflo-Lockne; *Elisabeth*, (Lisken), g. m. komm. Hans Klockhoff i Ragunda; d. i Hsand 1725; *Maria*, g. i Brunflo 1/12 1707 m. khden Petrus Sundius i Undersåker; d. 1710; *Mätta*, f. 2/6 1674, g. 10/9 1708 m. komm. i Hsand Lars Staaff och omg. m. khden Joh. Lidin i Sidensjö, d. där 14/3 1745.

¹ Se del I, s. 158.

19. **Anders Oldberg** (1705-1719), f. omkr. 1668, företrädarens son, stud. i Upsala 16 jan. 1687; prästv. till sin faders medhjälpare. Efter khden J. Drakes i Berg död inkom Bergs församling år 1694 med vocation för dn And. Oldberg, som var måg i huset, men han var för ung och omeriterad; efter Flodalins utnämning fick han på begäran konsist. tillstånd att profpredika i Brunflo och utnämndes till kapellan därs. 1695; i anledning af konsist. förord erhöll han kon. Carl XII:s fullmakt ss. pastor i Lit, dat. Okuniow 20 mars 1703, tilltr. 1705. Han blef af major Carl Lake anklagad att ha i en predikan på sista stora bönedagen 28 aug. 1713 utfarit i några ordasätt och hårdt tal, som synes gällt K. Maj:t. Prosten Burman och khden Halling i Brunflo befalldes af konsist. att inquire härom. Då prosten 2 dec. infann sig i Lits länsmansgård, hade Halling 3 dagar förut aflidit, men på parternas begäran upptog prosten ändock ärendet till behandling. Anklagelsen synes närmast gått ut på, att pastor skulle vanvördigt fränkämt konungen titeln *Stormäktighet*, hvarpå pastor förklarade sig i sin predikan sagt, att Gud är allena stor och mäktig och alla konungars makt, starkhet och kraft, att denna titel väl kan gälla om konungar, men *allsmäktighet* om Gud allena, och att konungars stormäktighet kan förbytas till vanmäktighet tillämpade han på Manasse. Beträffande att vår konungs ungdomliga förmätenhet bragt honom i det tillstånd, då han nu med Manasse måste ödmjuka sig för sin Gud, svarar pastor aldrig minnes sig hafva sådant ordasätt brukat, utan utfört sina tankar genom liknelsen, att såsom en allvarsam och rättsinnad fader näpser sitt barn, alltså synes Gud hafva behagat att näpsa oss, sina Sveriges barn, icke till förderf, utan till förbättring, på det vi icke skulle hålla oss oskyldiga, utan bekänna våra synder. - Anklagarne hade intet vidare att invända och lämnade pastors uttydning åt sitt värde och att han sina tankar bäst själf må veta förtyda. - På tillfrågan förklarade den närvarande allmogen sig ej tagit någon förargelse af pastors bönedagspredikan, ej heller att han tillförene plägat så utlåta sig, utan att de hade godt nöje af hans straffande, förmanande och lärande, och att han med all möda och flit Guds församlings uppbyggelse alltid sökte görligast att befrämja. Prosten förmante honom att alltid hafva i minne sin eds plikt efter kyrkolagens lydelse kap. 2 § 2. - Såsom testamente efter föräldrarne och till eget efterminne inköpte han och hans maka 1715 till Lits kyrka en mässhake af röd sammet med silfvergaloner, märkt med bokstäfverna E. O. och M. E. å ena sidan, å den andra med A. O. och C. D. Han afled i april 1719.

G. 12/9 1693 m. *Christina Drake*, f. 1669, khdedotter från Berg¹, med hvilken han hade 16 barn; d. i Lit 28/8 1743.

¹ Uteglömd bland barnen i arbetets D. 1, s. 110, r. 3.

Barn: *Maria*, f. 1694, g. m. efterträdaren khden E. Noræus; *Johannes*, f. 20/10 1695 i Brunflo, fil. mag. 1719, d. i Sthm; *Elias*, f. 1697, ss. pastors. adj. d. i Rödön 1718; *Margareta*, f. 1698, g. 1717 m. khden i Resele Er. Sellin; *Petrus Julius*, f. 1699, student i Upsala, d. där i feber 4/7 1721 »och begrofs jämväl hederligen här i Upsala den 7/7»; *Olof*, f. 11/10 1700, d. s. å; *Olof*, f. 1703, döpt 8/11, stabskapten vid Jämtl. regem., d. 1761 på sitt boställe Ede, Hammerdal; *Göran*, f. 12/6 1705 i Lit, rustmästare, d. 8/5 1735 i Hallom, Myssjö s:n; *Salomon*, f. 8/7 1706, d. 19/5 1707; *Salomon*, f. 1/10 1707; *Andreas*, f. 21/12 1708, brukspredikant vid Carlholm i Roslagen, d. 1788; *Christina*, f. /3 1710, g. m. kronolänsman Petter Hallström i Hammerdal, d. där 12/6 1781; *Hans*, f. 15/7 1711, komm. i Offerdalsen, d. 1755; *Armicha*, f. 3/12 1712, g. m. kollegan i Frösö skola Erik Fougt; dessutom 2 barn, som endast lefde 1 eller 2 dagar.

20. **Erik Isr. Noræus** (1721-44), f. 1670 i Långsele, son af khden i Hammerdal Israel Noræus. Med betyg från Hsands gymn. stud. i Upsala 17 dec. 1689; disp. pro exerc. 1695; prästv. till huspred. hos grefvinnan Sperling 1698, blef apologist i Frösö skola 1699; kapellan i Rödön-Ås 1703. Som måg i prästgården och vocerad af förs. rekommenderas han af konsist. i juni 1719 hos K. Maj:t och utn. till khde i Lit 1720, hvilken tjänst han, efter 28 jan. 1721 afl. past. ex., tillträdde 1 maj. Under hans tid väcktes fråga om Föllinge pastorats afskiljande från Lit. Pastor Noræus begärde för afträdet af pastoralerna i Föllinge 24 tr kom årl. in natura och 1000 dlr smt för byggnaderna å kyrkbordet, kapellan Petrus Rissler fordrade 4 tr råg, korn eller ärter för sin afträdande del af lönen, hvarom konsist. underrättade Lappmarksdirektionen i skrifvelse den 15 juli 1741. Utbrytningen skedde först 1746. En behaglig man i allt sitt lefverne. Afled midsommardagen 24 juni 1744 och begrofs 25 juli af prosten Abr. Burman i Offerdal med liktext af 2 Tim. 4:7, 8. I testamente efter sig bekostade han predikstolens målning och zirater och gaf de fattige en tunna korn.

G. 1) 27/8 1699 i Alsen m. *Christina Ekström*, rådmansdotter från Halmstad och husjungfru hos öfversten vid Jämtl. regem. Bengt Ribbing;

2) m. *Maria Oldberg*, företrädarens dotter. Hon afled 4/7 1757 hos sonen Lars i Undersåker.

Barn: *Christina*, f. 18/9 1700 på Frösön, g. m. stabskapten Olof Oldberg i Ströms s:n; *Catharina*, f. 22/4 1702; *Margareta*, f. 1718, g. m. khden i Föllinge sedan i Köpinge, Skåne, Birger Cederberg; d. 1779; *Andreas*, f. 10/10 1720, d. 26/10 s. å.; *Lars*, f. 1721, bokhållare vid Gustafs och Carlsbergs kopparverk, d. 17/2 1798. *Elisabeth*, f. 1724 döpt 6/2; *Erik*, f. 12/4 1725; *Charlotta Sophia*, f. 1726, g. m. komm. i Torp-Borgsjö Jonas Sellgren; *Maria Christina*, f. 1727, g. m. cornetten Jonas Gestrich, d. i Malmö 24/4 1794.

Tr.: Disp. de quibusdam regulis Arithmeticae, præs. A. Spole. Ups. 1695.

21. **Johan Erici Huss**¹ (1746-49), f. 19 okt. 1699, son till khden i Njurunda Erik Joh. Huss och Magdalena Fluur. Stud. 2 mars 1720 i Upsala; disp. pro ex. 1728; filos. kand. juni 1730. Hsands domk. resolverade 15 sept. 1731: Emedan kand. Huss under konservation af sal. mag. Medéns sterbhus vill emottaga kollegatet vid Frösön, ty kommer behörig fullmakt för honom therpå (jämte conrektors character) att upställas. Han önskade därjämte prästvigas, men som tiden därtill var för kort, skulle han vid hr præsuls ankomst till Frösön nästkommande vinter få ordineras. Fick äfven förvissning på rektoratet efter Abr. Bång. Efter 11 års skoltjänst komm. i Rödön-Ås 17 nov. 1742, tilltr. maj 1743; khde i Lit 9 apr. 1746, tilltr. i maj. Han var sjuk redan från 1749 års början, dock mycket tålig och nöjd med Guds vilja, afled 16 aug. s. å. af vädersot och begrofs af prosten Burman 15 dec. med liktext Ps. 73:24. Då pastor Huss en gång skulle döpa ett lappbam och frågade om barnet var äkta, svarade lappen: »Det wara icke så oäkta, att det skadar», hvilket förklarades så, att dottern var förlofvad med barnets far, som afled innan giftermålet fullbordats.

G. 25/3 1732 m. *Anna Huss*, f. 17/5 1703, dotter till khden Er. Ol. Huss i Berg samt änka efter kollega Lars Medén.² Hon erhöll af K. Maj:t dubbelt nådår och kvarstannade i prästgården till sin död, d. 7/5 1758.

Barn: *Magdalena*, f. 22/2 1733 å Frösön, g. m. komm. Carl Biberg i Selånger och komm. P. Sundvall i Häggdånger; *Margareta*, f. 22/11 1734, g. 1764 m. afvitt. lantmät. fil. mag. Per Björnlind, bosatt i Häggenås, änka 1782, d. 1812; *Erik*, f. 1/3 1737, khde i Hammerdal; tvillingarna *Johannes* och *Märta*, ff. 7/3 39, dd. s. å.; *Johan*, f. 24/2 1740, d. s. å.; *Johan*, f. 8/11 1741, stud. 1764, gaf sig i krigstjänst, d. 1768; *Märta Christina*, f. 16/9 1745 i Ås, d. 26/10 1752.

Tr.: De verbo Medeæ: Video meliora proboque, deteriora sequor, præs. *F. Törner*, Ups. 1728.

22. Mag. **Nicolaus Erici Feltström** (1752-85), f. 15 dec. 1708 i Gudmundrå, son till bonden Erik Jönsson i V. Fälle by, men uppfostrades af sin morbroder, lektorn i Hsand, sedermera khden i Ljustorp Nils Nenzelius. Stud. i Upsala 1 sept. 1726; hade informatorsplats tre år i majoren vid lifregem. Olof Tilas' hus; efter akad. prof promov. fil. mag. 30 juni 1737; kollega i prima classe i Hsands skola 18 mars 1747 och apologist 1748. Efter afl. prästex. 13 dec. 1750 blef han under förbindelse att upprätthålla prästhuset uppförd på förslag, vald och utn. till khde i Lit 13 mars 1751, tilltr. maj 1752. Hos konsist. klagade khden F., att majoren grefve Axel Löwen slagit under sig kullfisket i Mjärten, som kyrkobordet

¹ Ej att förblanda m. svågern med alldeles samma namn, som var khde i Refsund.

² Tre styfbarn: Zacharias, Lars och Anna Medén.

i Lit till 1/3 från uråldriga tider innehaft, och denna rätt bestyrktes genom ett syneprotokoll af 24 maj 1689. (Hdpr. 9/3 o. 11/5 1763.) Kontr. prost 1764 och ombud vid riksdagen 1765-66. Afled 3 sept. 1785 i en rödsots-epidemi, som inom 4 veckor borttryckte öfver 80 personer i socknen, och begrofs af prosten Ol. Nordenström nyårsdagen 1786 med liktext Es. 57:2. »Han var en mycket solid, behaglig och vaksam ämbetsman, och en Analectes af allt hvad vettgirigt och nyttigt är», hvarför han ock haft all möda ospard att bispringa Tunæus vid utarbetande af hans herdaminne.

G. 27/6 1751 m. företrädarens styfdotter *Anna Medén*, f. 1/3 1727. Hon afled af lungrot 9/1 1798 på Klösta i Lit.

Barn: *Erik*, f. 30/5 1753 i Lit; komm. landtmät. i Jämtl., d. 2/5 1785 i Oviken; *Anna Margareta*, f. 1755, g. m. khden i Sveg P. Rissler d. y., d. 1840; *Lars Johan*, f. 1758, v. provinsial-medicus, d. 1795; *Elsa Märta*, f. 1763, g. 24/6 1790 m. komm. i Hackås Michael Klockhoff; *Christina Magdalena*, f. 4/3 1773, ogift, d. i Lits prästg. 9/9 1858, 85 år.

Tr.: De usu αρχαιολογίας Romanæ in sacris, præs. *M. Asp.* Ups. 1735. De origine ritus nudando pedes in locis sacris, præs. *A. Boberg.* ib. 1737. - Bröllopsverser vid J. Unæus och Brig. Sundias bröllop i Botheå 1734 (undert.: N. E. F.) Ups.

23. **Hans Lindholm** (1787-99), f. 24 sept. 1732, bondson från Kläppe i Kyrkås s:n; stud. i Upsala vt. 1759; disp. pro ex. 1760; prästv. 23 dec. 1764 på kallelse af khden Feltström till adj. i Lit. Under dennes vistande vid riksdagen 1765-66 förestod han ensam församlingen; utn. komm. i Berg-Rätan 19 mars 1777; sökte sacellanien i Lit och utn. 10 okt. 1781, tilltr. 1782 och slutl. utn. till khde härst. 17 maj 1786, tilltr. 1787. Lits nya kyrka blef under hans tid uppförd 1794-97 och han invigde Allhelgonadag (5 nov.) 1797 den nya kyrkogården i Lit med tal öfver text Job 3:17. Han skildras såsom liten till växten, en bra karl, hjälpsam mot fattiga, ärbär i vandel. Afled 15 jan. 1799 af trånsjuka.

G. 6/10 1777 m. *Märta Stina Hofverberg*, f. 1747, dotter af kaptenen vid Jämtl. regem. Carl Hofverberg på Stenhammar och Christina Huss, khdedotter fr. Berg; d. på Elnäset 24/12 1829.

Barn: *Carl*, f. 16/7 1778 i Rätan, d. i Rödön begr. 1/8 1785; *Johanna Rebecca*, f. 2/11 1780, g. 1801 m. lagman Joh. Magnus Behm; d. i Östersund 7/12 1846.

Tr.: De criterus, quibus vera miracula distinguuntur a præstigiis, præs. *N. Wallerius.* Ups. 1760.

24. Mag. **Erik Kåhre** (1801-04), f. 2 nov. 1737, son till mantalskommissarien och landsfiskalen Joh. Adolf Kåhre och Anna Maria Theet; stud. i Upsala 1757; promov. fil. mag. 18 juni 1764; prästv. 23 dec. 1764, på samma gång som företrädaren; kallad till adj. af prosten i Nora E. Unander; past. adj. i Selånger 25 febr. 1771; befullm. komm. i Torp-Borg-

sjö 13 dec. 1775, tilltr. 1776; komm. i Oviken-Hackås 22 aug. 1781 samt pastor i Lit 9 apr. 1800, tilltr. s. d. Han afled 9 dec. 1804 af pleuresie och begrofs 10 febr. 1805. Hade en väldig stämna. På hans grafsten läses: *potens verbi divini præco.*

G. 1) på Lagfors bruk 22/8 1776 m. *Brita Margareta Renström*, f. 14/10 1754, dotter till landtränmästaren, hofsekreteraren Olof Renström och Christina Wasell; d. 31/12 1795;

2) m. *Eva Lovisa Richman*, f. 1758, änka efter komm. Carl. Gust. Wulff i Sunne och 3:dje gången omg. m. komm. Anders Thorén i Lit.

Tr.: De electione ad vitam æternam, præs. *L. Hydrén*, Ups. 1761. - *Dieti Paulini* 1 Cor. 4:13 explicatio, præs. *J. Floderus*. ib. 1763.

25. **Paul Joh. Pallén** (1806-09), f. 27 juli 1754, i byn Palleråsen i Lits s:n; stud. vt. 1775; disp. pro ex. 1782; v. skolmästare på Aspön i Södermanland s. å. och ordinarie skolmästare 1 juli 1782; utn. kollega scholæ på Frösön 15 juli 1797; prästv. i Hsand 2 juni 1799 och aflade past. ex. redan den 9 juni s. å.; utn. khde i Lit 23 okt. 1805. Afled 4 maj 1809.

G. 1) 24/11 1785 m. *Anna Christina Öhman*, som afled i Aspö 11/12 1786, i 26 året.

2) i Aspö skola 13/11 1794 m. *Maria Christina Sellén*, dotter af inspektoren Joh. Sellén i Öfver Selö, Södermanland.; d. 1/3 1810 i Lit. 36 år 9 m. 24 d.

Barn: *Carl Johan*, f. 12/3 1798, stud. 1818, löjtnant vid flottans mekaniska kår; *Maria Catarina*, f. 1799, g. 1826 m. komm. i Torp-Borgsjö Anders Byström, d. 1861; *Gustaf*, f. 5/4 1802, kollega på Frösön, utn. khde i Sunne; *Annette Christine*, g. 17/7 1823 på Hornsberg vid Östersund m. handl. i Sundsvall Jonas Staverberg.

Tr.: De longanimitate divina, præs. *P. N. Christiernin*, Ups. 1782.

26. **Carl Genberg** (1812-13), khde i Lit 1810, tilltr. 1812, utn. khde i Torsåker 1812, tilltr. 1813, se *Torsåker*.

27. **Pehr Gerdlund** (1813-24), f. 30 dec.. 1763 i Aspås s:n, son till bonden Jöns Pehrsson i Gärde och Karin Jönsdotter. Föräldrarna, som hos sonen förmärkte lätt fattningsgåfva och håg för studier, satte honom i Frösö skola, hvarifrån han öfvergick till Hsands gymnasium och blef student i Upsala 1787. Prästv. 1 okt. 1790, kallad till medhjälpare åt khde I. Nordmark i Rödön; innehade under de följande åren kortare eller längre förordnanden vid Undersåkers, Hammerdals, Hallens och Alsens församlingar, e. o. batalj.-pred. vid Jämtl. reg. 1803; past. ex. 29 maj 1804; past. adj. i Sunne sept. s. å., befordrades till högmässopred. i Hsand aug. 1805, till komm. därst. 3 febr. 1808 samt till khde i Lit 1 maj

1813. Honor. prost 30 apr. 1817 och kontr. prost öfver Jämtlands norra kontrakt 1819. Afled 11 aug. 1824. Var en redlig och nitisk lärare, hjälpsam mot de fattiga och värnlösa och allmänt högaktad för sitt jämna och öppenhjärtiga sinnelag.

G. 1806 m. *Elisabeth Helena Örbom*, f. 24/5 1761, dotter till majoren Erik Joh. Örbom och Helena Ruuth i Rödön. Äktenskapet var barnlöst, men prosten Gerdlund och hans maka upptogo och vårdade såsom sina egna flera fattiga och föräldralösa barn. Prostinnan dog 1837.

28. **Erik Nordenberg** (1826-27), f. 13 nov. 1768 i Nordingrå. Föräldrar: bonden Erik Ersson i Åsäng och Karin Olofsdotter. Af svagare kroppsbyggnad, men utrustad med lyckliga naturgåfvor fick han ägna sig åt studier, inskrefs i Hsands skola 1779; blef gymn. 1785 och stud. i Upsala 6 mars 1790; prästv. 17 nov. 1793 i Säbrå kyrka på kallelse af prosten Zetterberg i Brunflo, hos hvilken han stannade i 18 år ss. adj. och tillika ss. stadspredikant i Östersund med skyldighet att hvar tredje söndag predika i staden, mot uppbärande af 12 tr spl utom husrum och kost enl. kgl. resolution af 20 apr. 1793. Tjänstgjorde äfven ss. v. kollega vid Frösö skola ht. 1795 och vt. 1799; nådårspred. i Brunflo febr. 1807-maj 1809; utn. komm. i Lit 1810, förestod där nådåret fr. mars 1811 samt tilltr. tjänsten 1 maj 1812. Respondens vid prästmötet i febr. 1812. Efter 4 års förlopp sökte och erhöll han 2 okt. 1816 sacellanien i Brunflo, men befarande att skilsmässan från Lits församling skulle blifva alltför påkostande, sökte han och återfick 30 juli 1817 sin komministerstjänst här i Lit och utnämndes slutligen till khde härst. 1825, tilltr. 1 maj 1826. Afled ej fullt ett år efter tillträdet 13 mars 1827. Han var ej allenast oförtruten i sitt kall, utan sökte äfven på andra områden vara nyttig. I Jämtlands hushållningssällskap var han en bland dess första ledamöter. Ända från 1801 förde han dagliga meteorologiska observationer, i anledning hvaraf Kgl. Vetenskapsakademien tre gånger hedrade honom med belöningar. Han älskade friden och af eftergifvande sinnelag inlät han sig aldrig i tvister, led hellre än yrkade på sin rätt, sökte endast genom förmaningar återföra den förvillade, och hans hjärta blödde, då han nödgades föra bestraffningens språk.

G. 19/5 1805 m. *Fredrika Sellén*, f. 12/8 1782, dotter af inspektor J. Sellén och änka efter komm. Olof Namnell i Refsund. Af 11 barn öfverlefde 3 söner och 6 döttrar fadern. Kgl. Maj:t beviljade änka och barn 2 nådår.

Barn: *Catarina Christina*, f. 22/1 1806 i Brunflo, g. 26/2 1828 m. s. m. adj. Anders Lockström, änka 1834, d. 28/2 1888; *Fredrika*, f. 16/3 1807; *Johan Erik*, f. 17/1 1809, khde i Boteå, d. 1878; *Anna Sofia*, f. 17/8 1810; *Carl Gustaf*, f. 22/12

1812; *Pehr Fredrik*, f. 22/4 1816; *Joh. Ulrika*, f. 24/6 1819; *Gustafva*, f. 24/6 1820, d. 1/9 1830 i Brunflo; *Marie Charlotta*, f. 19/11 1823.

Tr.: Christelig predikan hållen 26 sönd. efter hel. Trefaldighetsdag 1803 uti Östersunds kyrka. Hsand 1804.

29. Mag. **Nils Feltström** (1828-57), f. 3 nov. 1787. Fadern var khden i Sveg P. Rissler, modern Anna Margareta Feltström, dotter af khden i Lit n. 22, i anledning hvaraf han antog moderns släktnamn. Gymn. i Hsand 1802; stud. i Upsala 10 febr. 1807. Efter avslutade studier för graden prästv. i Upsala 10 juni 1813 till huspredikant och biträde åt komm. på Lidingön; promov. fil. mag. 1815; teologie kand. s. å., bibliotekarie vid Hsands gymn. bibliotek 13 nov. 1815, v. kollega i triv. skolan vt. 1818, kollega vid apologistk. 7 febr. 1820 och vid lärdomsskolan 26 juli s. å., past. ex. 1822; rektor vid Sundsvalls skola 24 apr. 1822; tillika aftonsångspred. i samma stad sept. s. å. Utn. khde i Lit 19 dec. 1827, tilltr. 1 maj 1828 enl. öfverenskommelse med företrädarens sterbhus. Inspector vid Frösö skola 1828; honor. prost 1836; opponent vid prästmötet i Hsand 1839; vice 1844 och ordin. kontr.prost 1846 öfver Jämtlands norra kontr., från hvilken befattning han erhöll ledighet i juni 1855. LVO 1853. Afled 9 maj 1857. En bland de lärare prästmännen i stiftet på sin tid och en nitisk församlingslärare.

G. i Sollefteå kyrka 24/6 1824 m. *Märta Brita Sundberg*, f. 17/5 1800, dotter af prosten Abr. S. i Sollefteå. Hon afled å Nyhem i Lit 1/5 1883.

Barn: *Margareta Euphrosyne*, f. 6/8 1825, g. 26/6 1845 m. teol. d:r Carl Julius Lenström i V. Löfsta, d. i Sala 11/11 1894; *Abraham Immanuel*, f. 24/12 1827 i Sundsvall, stud. 1847, d. 25/12 1852 i Lits prästg.; *Nils Theodor*, f. 10/6 1830 i Lit., prost och khde i Hammerdal; *Märta Kristina*, f. 23/2 1835 ib., g. m. lektor J. E. Dalén i Östersund i hans förra gifte.

Tr.: Sophoclis Oedipus tyrannus illustratus, p. 2. præs. *J. O. Höijer*, Ups. 1810. - De Hesiodo, p. 1. præs. *G. Knös*, ib. 1812. - De religioso mentis habitu veræ humanitatis elementa, præs. *S. Lundblad* (pro cand. theol.).

30. **Magnus Oscar Blix** (1860-75), f. 22 febr. 1812 i Ed, son till komm. i Ed Anders Blix och Brita Näsmark. Stud. ht. 1833; prästv. 6 nov. 1836 och förordn. till adj. och v. pastor i Lit hos företrädaren; kapellpred. å Hemsön 1848-55, då han efter där hållen afskedspredikan Trefald. sönd. tillträdde ss. extra komm. i Ed, hvarå han redan 15 mars 1852 erhöill fullmakt. Vid afskedet från Hemsön fick han ss. uttryck af församlingens tillgifvenhet och tacksamhet för 7 års trogen och nitisk själavård mottaga en silfverpresent å 58 lod. Ensam sökande till Lits pastorat erhöill han fullmakt ss. khde här 2 apr. 1860, sedan församlingen på frågodagen

förklarade sig nöjd med förslaget. Efter att många år legat till sängs lam och mållös af slag, afled khden Blix 12 mars 1875. En synnerligen vacker runa ägnas honom i 1877 års prästmöteshandlingar, till hvilken hänvisas.

G. 8/9 1853 m. *Emma Josefina Eneroth*, f. 1825, dotter till inspektoren vid Sandö glasbruk, jägm. Leon. Eneroth; d. i Klöfsjö 11/3 1909 öfver 83 år g.

Barn: *Helena*, f. 30/12 1854, g. 24/8 1880 m. prosten o. khden i Refsund Ol. Löfvenmark i hans 1:sta gifte; d. 5/6 88; *Oskar Johan Kristoffer*, f. 22/10 1859, folkskolelärare i Klöfsjö; *Karl Erik Theodor*, f. 2/3 1864, vid landskansliet i Östersund.

31. **Jonas Genberg** (1879-1904), f. 17 nov. 1839 i Genvalla på Frösön, son till nämndemannen Jonas Jonsson, och Karin Persdotter. Stud. i Upsala vt. 1860; afl. prästex. i Upsala 3 juni och prästsv. i Sthm 11 juni 1863 till past. adj. i Resele; v. pastor i Nätra 5 sept. 1866, i Bjurholm 1869, i Arnäs 1870; komm. i Grundsunda 23 nov. 1870; tilltr. 1 juni 1871; utn. komm. i Själevad 7 nov. 1873, tilltr. 1 maj 1875, men uppehöll tjänsten från 1 nov. 1874; utn. khde i Lit 18 okt. 1875, tilltr. 1 maj 1879. Afled 20 sept. 1904. Kontraktsprost.

G. 12/7 1876 m. *Jenny Brandell*, dotter af kontr.prosten o. khden teol. d:r Simon Brandell i Själevad, sedan i Skellefteå, och Jenny Katharina Selling.

Tr.: Skriftskolan och kristendomsundervisningen i folkskolorna i deras förhållanden till hvarandra. Föredrag vid Jemtlands lärare- och lärarinneförenings årsmöte d. 17 juni 1885. Östers. 1885. - Predikan på 6:e Sönd. efter Påsk; d:o på 19:de sönd. efter Tref. (i Vårt lands predikobil. n. 20, 41. Sthm 1887).

37. **Seth Nikolaus Sundelin** (1906-23), f. i Sorsele 18 nov. 1849. Föräldrar: komm. i Umeå stad Ferdinand Sundelin och Eva Agata Rehn; afgangsex. i Umeå 4 juni 1873; stud. i Upsala ht. s. å. Efter därst. aflagd teor. teol. ex prästsv. i Hsand 20 apr. 1879 till past. adj. i Wilhelmina; v. pastor i Stensele fr. 1 maj 1881; utn. kapellpredikant i Tärna 5 mars 1883, tilltr. 1 maj 1885; förordn. 9 apr. 1884 till v. pastor i Malå eckles.-året 1884-85; befullm. komm. i Burträsk 6 sept. 1890, tilltr. 1 maj 1893; utn. khde i Lit 29 apr. 1905, tilltr. 1906. Afled 9 juni 1923. LNO 1923.

G. 15/4 1885 m. *Ida Kristina Lindahl*, f. i Åsele 8 febr. 1851, dotter af khden i Wilhelmina Olof L. och Erika Katarina Bernhardina Rehn; d. i Lits prästg. 8 juni 1918.

Barn: *Signe Lilli Kristina*, f. 21/1 1886 i Tärna; *Ruth Ester Maria*, f. 31/5 1888; *Tyra Bernhardina Evelina*, f. 31/7 1890; *Torsten Niklas Olof*, f. 1/10 1892 i Burträsk, stud., folkskollärare i Lit.

Tr.: Afsked till Malå kyrka d. 6 apr. 1885 af S. N. S:n. Umeå 1885. - I Tärna kapell. Tre föredrag ib. 1891.

KOMMINISTRAR I LIT
af ålder boende i Häggenås.

1. **Erik Petri** [1648-51], kapellan i Lit, f. i Medelpad; stud. i Upsala 2 maj 1631; adj. i Borgsjö på 1640-talet (enl. T.). Här i Lit blef han anklagad för oloflig gärning med Brita Andersdotter år 1650. Hans hustru förklarade sig ej sådant märkt och vittnade, att Brita alltid varit vrånger och affwuger emot allt folk i gården och nyttjat onyttig mun. Kapellanen dömdes att värja sig med tolfmannaed. Han inlade i rätten en skrifvelse, hvori 17 sockenbönder lofvat ett bevis, att de aldrig något sett eller hört det som oärligt är, men icke vilja de svärja med honom och befria honom ifrån det rykte, som honom påvitt och tillagdt är af Brita Andersdotter, att han skulle vara fader till barnet. Svea hofrätts dom 8 aug. 1651 lydde, att herr Erik Petri khde i Lit(!) ej kunde fällas, utan saken ställdes under Guds dom.

2. **Erik Nilsson Stigzelius** [1655-63] bodde på Häggenås prästbord, men nödgades på grund af bristande skog och mulbet till prästbolet sig därifrån begifva. Han och hans khde besvärade sig högeligen, att de med stor lifsfara öfver Föllinge-sjön resa måste, och tingsrätten ålade Föllingeborna 8 okt. 1655 att till prästernas behof förfärdiga en duktig kyrkbåt, hvilken dock vid biskopsvisitationen 1661 ännu icke kommit till stånd. Vidare om honom, se kapellaner i *Refsund*,

3. **Måns Petri** [1670] sannolikt kapellan i Lit afgaf ett intyg 2 apr. 1670. (Jdb. 22/11 s. å.)

4. **Petrus Klockhoff** (1675-1715), f. 16 febr. 1647 i Lit, son af khde Hans Claudii Kl. n. 16. Inskrefs jämte sin äldre broder Olof ss. stud. i Upsala 28 sept. 1666, prästv. 1671 till batalj. pred. vid Jämtl. reg. och utn. till komm. i Lit 1675. Han kom i delo med sin khde, Elias Oldberg, år 1693, och de blefvo båda citerade inför domkapitlet vid 1694 års prästmöte. Pastor klagade öfver Klockhoffs nachlässighet i ämbetet, att han rest till Finliden i Norge utan lof, försummat 3 predikningar, i det han rest bort under pastors och hans sons sjukliga tillstånd, klagade att prosten (S. Hofverberg), som var Klockhoffs svåger, ej ville upptaga hans klagomål på prosttinget, sägande att pastor sökte komministerns argaste. Härpå hade prosten afgifvit förklaring och refererar, att pastoris klagan vore ohemul. Komm. Petrus betygade att hans bortresa skedde med

pastoris lof och församlingen visste däraf, samt ville ingå förlikning. Men pastor svarar, att ingen kan ingå förlikning med honom, så länge han pockar på sin svåger prosten och af honom hyllas, och hans högsta arbete är löpa i byn och föra rall och skvaller, röka och snusa tobak och öfva falskhet; när han reser till annexan, reser han så godt som genom prästgården, men aldrig hälsar han på mig att conferera om kyrkodisciplin m. m. Konsist. i enrum resonerade, att om dn Klockhoff skulle sökas in foro civili blefve han ruinerad, och om saken på annat sätt kunde biläggas vore mycket väl för hans fattigdom, hustru och små barn. Hr Præsul: om man skulle sätta honom i prubban ett dygn. M. Öman: Det synes mycket näsligit för en prästman. Komministern ålades att på en söndag göra en offentlig deprecation i den församling mässfallet skett, och de förmantes att lefva enigt och som prästmän ägnar och bör. Efter 40 års tjänst afled komm. Klockhoff 9 aug. 1715. Vid begrafningen d. 9 okt. ägnade khden Oldbergs två söner Johan och Elias, då studenter, tryckta grafverser till den gamle kapellanens minne. Han ägde 1685 ett hemman i Norderås.

G. m. *Elisabeth Hofverberg*, dotter af khden Joan Sigvardi i Berg. Makarne lära enligt tradition haft 12 barn. Flera af sönerna ägnade sig åt militärtjänst.

Barn kända: *Hans*, postmästare på Frösön 1711-20; *Jöns*, löjtnant, d. 6/2 1745 på sjön mellan Frösön och Brunflo under snöyra, begr. i Brunflo 19/3, öfver 60 år; *Pehr*, länsman i Brunflo; *Salomon*, f. 1715, löjtnant, postmästare på Frösön, d. 13/4 1750 på Västerhus; *Olof*, länsman i Hof, Frösön; *Barbara*, g. m. komm. Erik Brunnberg i N.-Kalix.

5. **Daniel Berg** (1717-34), f. omkr. 1680 i Högsjö, där fadern Nils B. var kapellan, sedan khde i Resele. Kom fr. Hsands gymn. och blef stud. i Upsala 8 sept. 1700; disput. pro ex. 1707; beflitade sig om teologi och medicin, så att han kunde passera ss. något förfaren i läkekunsten; v. kollega vid Frösö skola 1711; esquadronspräst vid Jämtl. regem. 1714; erhöll konsist. fullmakt 8 juli 1716 till sacellanian i Lit; tilltr. 1717. Med sin senare hustru, som äfven synes varit af hårdt sinne-lag, lefde han i oenighet, hvilket påkallade prostundersökningar; därvid framkommo många intyg på hans grufliga osämja med sin hustru, svåra bannskap och stora fylleri, hvaraf ock hans predikningar togo beklagliga och oanständiga uttryck. Han afled 17 juni 1734. Hade eget hemman och brukade därjämte Häggenås prästbord.

G. 1) m. *Stina Drake*.

2) m. *Dorothea Hofverberg*, dotter af prosten S. Hofverberg i Ragunda och änka efter lektor Ol. Plantin i Hsand. d. i Hsand, begr. 16/1 1750.

I förra giftet sonen *Salomon*, f. 18/6 1711 på Frösön.

Tr.: Grafverser öfver handelsm. i Hsand Isac Ol. Lundbergs maka Christina Hendriksdotter Nortman 25/2 1704. Ups. - Characterem cogitabundi leviter delineatum, præs. *J. Enberg*. ib. 1707.

6. **Per Er. Rissler** (1736-55), khde i *Sveg*.

7. **Johan J. Axenmark** (1756-81), f. 1711 i Arnäs, son af bonden Jöns Olofsson i Ofvansjö by; student vid Åbo univ. 18 okt. 1735, informator i Tavastland och Åbo. På kallelse af khden Omnberg till adj. och känd för försvarliga ämbetsgåfvor och stilla lefverne prästv. 1746; past. adj. i Refsund 1751. Vald till sacellan i Lit 25 maj 1755, inkallades han att predika i Hsands domkyrka till den 13 juli s. å. och undfå fullmakt, tilltr. 1756; past. ex. 13 juli 1769 och uppfördes s. å. på förslag till Refsunds pastorat. År 1774 hände den olyckan, att största delen af hans bo gick genom vådeld förlorad utan brandstodsersättning, hvarjämte det ej förbättrade boets villkor, att komm. Arenmark var mycket svag och sjuklig och måste aflöna adjunkt. Han afled 23 mars 1781.

G. 1) 1/12 1749 i Ljustorp m. *Elisabeth Björkman*, underofficersdotter.

2) 1/1 1767 i Rödön m. *Christina Margareta Ahlström*, f. 5/10 1727, dotter af häradsskr. Christofer A. på Håkanstad och Cath. Marg. Drake; omg. m. komm. S. Nordin i Offerdal.

Barn: *Sara*, f. 30/10 1752, d. 30/1 1753.

8. **Hans Lindholm** (1782-87), här khde n. 23.

9. **Lars Widenmark** (1787-94), komm. i *Brunflo-Lockne*.

10. **Nils Häggmark** (1796-1802), f. aug. 1747 här i Häggenås, af bondeföräldrar, stud. vt. 1770; prästv. 13 febr. 1774 i Hsand på kallelse till adj. af khden Er. Ångman i Föllinge; flyttade aug. 1788 till Ramsele; v. kapellpred. i Tåsjö 1791-94; utn. komm. i Lit-Häggenås 12 nov. 1794, tilltr. 1796. Afled här i Häggenås 13 maj 1802. En ifrig fiskare.

G. m. *Catharina Elisabeth Sellin*, dotter till khden i Ramsele Anders Sellin och 1804 omgift m. komm. Nils Ol. Flodstedt i Gudmundrå.

Barn: *Anders*, f. 23/5 1789 i Ramsele prästg., prost och khde i Gideå; *Isak*, f. 12/9 1791 i Tåsjö, prost och khde i Burträsk; *Johan*, f. 12/6 1794, s. min. adj., d. 1856.

11. **Anders Thorén** (1804-09), f. 5 febr. 1758 i Refsunds s:n af bondeföräldrar. Stud. vt. 1780, begärdes till huspredikant af majorskan Eva Elis. Gyllenrahm på Borum, Mogata och aflade prästex. och prästvigdes i Linköping 1782. Min. adj. And. Thorén, hvilken från södra orterna hit till stiftet anländt, förordn. 8 sept. 1784 till nådårspred. i Ö. Kalix

och pastors adj. i Nordmaling 1785; brukspredikant på Västanå 1788, komm. i Lit-Häggenås 23 febr. 1803, tilltr. 1 maj 1804; v. pastor i Lit 1806. Reste ner till Hsand för att aflägga past. ex., men tillfölje af svår förkylning under hemresan afled han 10 okt. 1809 och hann ej blifva utn. till ordinarie khde i Lit.

G. 1) m. *Brita Christina Lundvall*, f. 11/1 1752;

2) 27/1 1806 m. änkepastorskan *Eva Lovisa Kåhre*, f. *Richman*, d. 28/4 1844, 85 år g.

Barn, födda i Viksjö, i 1:a giftet: *Anna Katarina*, f. 23/3 1789, g. m. korporealen Grels Bank; *Thorkel*, f. 1/12 1790, afreste ung till Amerika, hans öden okända; *Eva*, f. 2/6 1793, g. m. färgaren Sehlstedt i Sundsvall, omg. m. färgaren Selinder.

12. **Erik Nordenberg** (1812-25), sist khde här i *Lit*.

13. **Nils Edlund** (1826-61), f. 13 jan. 1785 i Lockne, föräldrarne: bonden Samuel Svensson i Ede och Ingeborg Andersdotter. Intogs i Frösö skola 1799; i Hsands gymn. 1802; stud. i Upsala 24 febr. 1807; med nådigt tillstånd prästv. 29 mars 1809 till past. adj. åt prosten Behm i Oviken; t. f. pastor därst. nov. 1818-maj 1820; utn. komm. i Sunne-Hallen 31 maj 1820; komm. i Lit-Häggenås 22 mars 1826. Erhöll vice pastorstitel 17 aug. 1836 och afled 25 dec. 1861 härstädes.

G. 3/6 1814 m. *Carolina Sabina Grundahl*, f. 12/4 1792, khden i Sunne Nils Grundahls dotter; d. 25/12 1879.

Barn: *Nils Samuel*, f. 23/4 1815, landtmätare, bosatt i Söre, i Lit; *Johan Fredrik*, f. 28/3 1817 i Oviken, d. ss. faderns adj. i Hæggenås 22/7 1843; *Frans Abraham Valfrid*, f. 12/2 1820, komm. i Umeå lfsk., d. 28/3 1892; *Inga Sofia Mathilda*, f. 29/9 1822, g. 13/8 1846 m. byggmästaren Frans Agaton Lindstein, i Sthm, änka 1868.

14. **Olof Hasselgren** (1864-98), f. 18 aug. 1815 i Offerdal. Föräldrar: komm. Anders H. i Stöde och Anna Märta Nordenström. Stud. i Upsala vt. 1837; dimissionsex. vt. 1840; prästvigd i Hsand 21 jan. 1841 och förordn. till komm. adj. och i mars s. å. past. adj. i Skön; past. adj. i Nordingrå i apr. 1843; adj. hos khden i Tuna 1847; v. komm. i Stöde 18 okt. 1854; komm. i Brunflo-Lockne 3 dec. 1855, tilltr. 1857; befullm.komm. här i Lit-Hæggenås 3 juni 1863, tilltr. 1 maj 1864. Afled 13 febr. 1898.

G. 14/12 1860 m. *Märta Kristina Grafström*, f. 5/9 1825, dotter af länsman Carl Grafström i Stöde och Inga Märta Widmark.

Barn: *Carl Olof*, f. 26/9 1861, komm. i Alanäset; *Anna Maria Kristina*, f. 9/12 1863, g. 1890 m. häradsskrifv. Per Gust. Fernlundh; *Anders Teophron*, f. 2/1 1866, på handelskontor i Falun.; *Märta Dorothea Mathilda (Tilly)*, f. 7/3 1869, g. juni 1902 m. kronolänsm. Carl Gustaf Lokrantz; d. 18/6 1905.

15. **Anders Holmer** (1900-01), f. i Mora i Dalarna 28 okt. 1858 af bondeföräldrar: Anders Eriksson och Kristina Mattsdotter. Afl. mogenhetsex. i Fjellstedtska skolan 19 maj 1882; stud. i Upsala ht. 1882-vt. 1883; öfverflyttade till Amerika och efter studier i Augustana College och Theol. Seminary, Rock Island, Ill., prästv. 22 juni 1884 i Andover, Ill., till pastor i Morganville, Kansas. Återkommen till fäderneslandet, erhöll han af K. Maj:t 28 nov. 1890 rätt att som präst inträda i Svenska kyrkan och Hsands stift. Efter 15 apr. 1891 aflagd prästex. förordn. till v. komm. i Säbrå, från 1 maj s. å. v. komm. i Borgvattnet, där han utn. till ordin. komm. 18 febr. 1892; tilltr. 1 mars s. å.; erhöll 11 juni 1897 rätt att af föregående tjänstgöring tillgodoräkna sig 4½ tjänsteår, utn. komm. i Häggenås 27 aug. 1898, tilltr. 1900. Anspråkslös och tillbakadragen verkade han troget i sitt kall, men som predikant hade han mindre ledig tunga. Kort före sin väntade bortgång och med uppjudande af sina sista bortdöende krafter ordnade han punktligt och noggrant allt, hvad som hörde till ämbetsfögderiet och inväntade så i bön med tro och hopp hemkallelsen, som ej dröjde. Han afled 30 nov. 1901. (*Boström*, Minnesteckn. vid prästmötet i Hsand 1904.)

G. 13/1 1886 m. *Kristina Lovisa Glad*, f. i Mörlunda 2/5 1862, dotter af torparen Jonas Peter Glad och Kristina Nilsdotter.

Barn: *Vivia Magnhild*, f. i Morganville, U. S. A., 28/2 1890; *Seth Arthur Valdemar*, f. i Borgvattnet 23/3 1892; *Laura Hildegard*, f. 26/5 1894; *Gerda Naemi*, f. 4/6 1896; *Ruben Gottfrid Agathon*, f. 1898.

16. **Carl Johan Sehlin** (1903-05), f. i Trehörningsjö 29 jan. 1873. Föräldrarna: Nils Sehlin, landtbrukare i Grundsjö och Sigrid Katarina Ersdotter. Efter studier vid Fjellstedtska skolan stud. i Upsala ht. 1896, där han aflade de teologiska examina samt folkskolelärareexamen under åren 1897-1900; prästv. 1 jan. 1901, v. past. i Hede fr. 1 sept. s. å.; komm. i Häggenås 6 sept. 1902, tilltr. 1903; reg. past. vid Jämtlands fältjägerereg. 7/4 1905-30/8 1913, lärare vid Klösta donationsskola i Lit 1 maj 1905; föreståndare vid Östersunds småskolesemin. 1 jan. 1906; föreståndare vid Sunnerdalska hemskolan å Säbyholm (Upland) 15 juni 1913; tillf. folkskoleinspektör i Jämtlands södra distrikt 1920. Ledam. af riksdagens 2:a kamm. 1908 och af 1:a kamm. 1911-13; inneh. statens resestip. 1908 och 1913.

G. 26/8 m. *Selma Maria Hedenmark*, f. i Linsell 26/8 1884, dotter till inspektor Halvar Persson och Karin Olsson.

Barn: *Siv Karin*, f. i Lit 11/4 1905; *Margit*, f. i Östersund 16/1 1907; *Vidar*, f. 31/8 1910.

17. **Carl Alfred Åkerstedt** (1905-10), f. i Junsele 4 juli 1876; föräldrar: Mikael Otto Å., kontr. prost i Boteå, och Brigitta Johanna Aurén. Efter studier i Hsand stud. i Upsala. ht. 1894; fil. kand. 30 jan. 1897; teor. teol. ex. 30 maj 1900, med befrielse från prakt. teol. ex. prästv. 3 jan. 1902; v. seminarieadj. i Hsand vt 1901; utn. komm. i Häggenås 9 sept. 1905; tilltr. genast; komm. i Ed 12 nov. 1905, tilltr. 1910; regem. past. vid Västernorrlands regem. 24 nov. 1911. Kallad till 4:de profpred. vid valet af khde i Boteå och därtill befullm. 24 okt. 1913, tilltr. 1914 och fick sålunda efterträda sin fader.

G. 20/7 1906 m. *Esther Maria Andersson*, f. i Adolf Fredriks förs. i Sthm 22/8 80, dotter af handl. Frans Gustaf Andersson och Clara Maria Eriksdotter.

Söner: *Carl Olof Mikael*, f. i Häggenås 1/9 1907; *Carl Gustaf Emanuel*, f. 17/3 1909; *Carl Åke Nathanael*, f. i Ed 6/7 1911; *Carl Gunnar Daniel*, f. 24/4 1913.